

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci., pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminică 8 franci pe an.

Redacţia,
Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov pe an 20 cor., pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Cu dusul acasă: abonamentul regulat. Un număr 10 bani. Inserate: un şir peti 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

0 scrisoare de actualitate.

De Vasile Goldiş.

— Articol din „Românul”. —

Era pe la sfârşitul anului 1896. Septimiu Albini şedea liniştit într'un scaun la biblioteca Academiei Române. Ioan Slavici se răsfăta în saloanele boierului de odinioară Oteteleşanu, iar Eugen Brote se făcuse stăpân peste moşile din Moldova ale lui Dimitrie Sturdza. Comitetul naţional, scăpat din temniţă, se instăpânise în sfârşit asupra „Tribunei” din Sibiu şi a luat conducerea partidului din mâinile părintelui Vasile Mangra, care fusese un fel de locţiitor pe timpul, cât comitetul a stat în temniţă. Părintele Mangra, văzându-se pus la locul al doilea, a început a cărti împotriva comitetului. Cum, neavând nici o ocupaţiune oficioasă, era absolut stăpân peste timpul, de care dispunea, dânsul a cutrierat aproape tot teritoriul locuit de Români, dela Nistru pân' la Tisa. Pretutindeni a cercetat indeosebi pe oamenii mai entuziaşti, pe tinerii inflăcăraţi, pe cei ce nu-şi puteau stămpăra dorul unei activităţi mai rodnice, unui avânt mai victorios în viaţa politică a naţiunii române din Ungaria şi Transilvania.

Argumentaţia părintelui Vasile Mangra este foarte bine cunoscută. O cunosc toţi aceia, cari cetesc cu atenţiune ziarele noastre româneşti de acum. Că nu merge, cum merge. Peste partidul naţional român s'a instăpânit un comitet de ramoliţi. Nu se mai poate tolera minciuna politice noastre de nelucrare. Toată lumea e nemulţumită cu rezultatele pînă puţine ale acţiunii noastre politice. Trebuie să cerem maximul de sfârşiri, de cari suntem capabili. La ce nu avem nici o energie, nici o unitate, nici o linie sigură. Cu un cuvânt şi

în rezumat: comitetul se află în absolută incapacitate politică.

Oamenii ascultau, entuziaştii se aprindeau de mânie împotriva ticălosului comitet, cei mai cu experienţă dau din cap, dar cu toţii erau neliniştiţi şi întreagă clasa intelectualilor români eră cuprinsă de o nervozitate bolnăvicioasă.

Nu este însă în lumea aceasta lucru mai uşor, decât să aprinzi pe acei, cari nu sunt în situaţia de a datori cu fapte concrete naţiunii, să-i aprinzi, ca să critice pe cei puşi să conducă viaţa politică a acelei naţiuni. Astfel părintele Vasile Mangra a izbutit în curând să convingă o samă de bărbaţi, mai ales tineri, despre trebuinţa unei grupări aparte, unei grupări independente în sânul partidului naţional român, care grupare avea scopul, să îndemne comitetul la o activitate mai rodnică, ori, dacă incapacitatea lui n'ar admite aceasta, să-l înlocuiască. Era deci o grupare a camenilor celor mai intransigenţi, a celor mai dornici de avânt în politica noastră naţională. Cel puţin mie aşa mi-a înfăţişat părintele Vasile Mangra rostul acestei grupări. Eu încă eram atunci între bărbaţii mai tineri, cari ardeam de dorul unei activităţi politice mai avântate. Aşa m'am angajat a sprijini tendinţele grupării independente.

Gruparea aceasta intransigentă şi entuziastă şi-a întemeiat apoi şi organ de publicitate: „Tribuna Poporului”. Cel puţin eu aşa am înţeles rostul „Tribunei Poporului”, la înfiinţarea ei. Că ce a pus la cale Vasile Mangra cu Eugen Brote şi Ioan Slavici la Bucureşti, unde mergea foarte des, eu nici idee n'am avut. Cu Eugen Brote în viaţa mea nu am vorbit, pe Ioan Slavici numai de când sunt în Arad îl cunosc personal.

În „Tribuna Poporului” eu am scris cel dintâu primarticol. A murit nenea Diamandi Manole, dar mai trăiesc la Braşov d. Ghiţă Popp şi dr. Gheorghe Baiulescu, cari pot să mărturisească, cât am alergat eu şi cât de mult am lucrat, pentru-ca Braşovenii să aibă încredere politică în gruparea dela „Tribuna Poporului” şi să-i deie ajutorul lor moral şi material. Am un teanc de scrisori dela părintele Vasile Mangra şi fieiertatul Russu-Şirianu, în care aceştia recunosc, că numai mie au să-mi mulţamească situaţia creiată în Braşov pentru gruparea dela „Tribuna Poporului”.

În câte-va săptămâni de zile „Tribuna Poporului” într'adevăr ajunsese deja să fie cetită cu drag şi era nespūsă bucuria mea, când auziam colegii exprimându-se, că de fapt dughul „Tribunei Poporului” e bun şi curat.

Atunci ca un trăznet au venit asupra noastră „Punctele de orientare”. Eugen Brote pe la începutul lunii Februarie din anul 1897 a scris o serie de articole în „Tribuna Poporului” sub titlul „Puncte de orientare”. În aceşti articoli, printre şire mai mult, se făcea apologia politice de moderaţiune, se accentua necesitatea linişte interne şi se constata necesitatea ca politica românească, respinsă la Viena, să-şi îndrepte cărările spre alţi factori constituţionali ai Statului-Ungar.

Cuprinsul, tonul, tendinţa punctelor de orientare erau în absolută contrazicere cu vederile noastre, ale acelor, cari se angajaseră, ca să lucrăm la „Tribuna Poporului”. Rareori am avut în viaţa mea nelinişte sufletească mai mistuitoare, ca în zilele acelea, când cetiam la Braşov „Punctele de orientare”. O adâncă scârbă m'a cuprins. I-am scris ime-

diat părintelui V. Mangra şi arătându-mi îngrozirea, i-am desvălit, că voiu scrie în curând la vr'o gazetă undeva un articol, în care voiu declara ieşirea mea din şirul celor grupaţi lângă „Tribuna Poporului” pentru motivul, că politica acestui ziar mi-se pare echivocă.

Atunci părintele Vas. Mangra mi-a trimis şi o telegramă liniştitoare şi o scrisoare mai lungă. Sunt vremuri grele pentru nefericitul nostru partid naţional român şi simţesc în suflet datorinţa de a da publicităţii scrisoarea aceasta a părintelui V. Mangra, cu toate, că nici odată mai înainte nu m'am gândit la aceasta.

Iată scrisoarea:

Arad, 15 Febr. 1897.

«Iubite Amice!

Am rămas şi frapat, dar şi foarte tristat, după citirea scrisorii tale. Căci cum se poate, ca tu (vg.), amicul nostru, care eşti de o inteligenţă atât de superioară, să-ţi faci astfel de deducţiuni şi judecăţi din «punctele de orientare», încât să te lapezi de noi şi să loveşti în cap propriul tău făt? Te rog, citeşte încă odată acei articoli în legătura lor logică şi sintactică, nu lua numai fraze rupte de ici şi de colea, şi sunt sigur, că vei ajunge la alte concluziuni şi judecăţi despre cuprinsul şi valoarea lor. Nicăiri nu vei găsi în ei accentuată nici printre rânduri vre-o înţelegere cu guvernul, dar vei găsi zugrăvită adevărata situaţiune politică a Românilor astăzi. Spune-mi tu mie, ce fel de termin ai întrebuiinţa, ca să caracterizezi atitudinea poporului nostru, mai ales dela procesul Memorandului?

În Cluj, când se tracta procesul, eram adunaţi 10—20 mii de români, pe cari jendarmii şi poliştii îi încleau şi-i tratau ca pe nişte flinţe neştiutoare, fără să întâmpine nici cea mai mică rezistenţă serioasă. Apoi prigonirile şi întemniţările cele multe, care se continuă până astăzi din partea guvernului, fără ca noi să ne mişcăm şi să ne opunem. Ei bine, amice, î-ar conveni, ca pentru aceasta atitudine a poporului nostru şi deci a noastră, cineva să ne numească cu adevăratul epiteton de

FOILETONUL «GAZ. TRANS.»

Maria Filotti.

de

L. Rebreanu.

Actorii s'ar putea împărţi în două categorii: unii cari fac artă pentru a trăi, alţii, cari trăiesc pentru a face artă.

Cei dintâu, şi aceştia sunt cei mai mulţi, n'au avânturi mari, dar au pretenţii de mărire, nu prea au talent, dar au multe protejii, nu dăinuiesc mult, dar izbutesc curând. Tanta lor este de-a câştiga bani, de-şi asigura un traiu tihnit fără multă muncă şi bătae de cap. Ei sperăază cu multă dibăc'e şi, adeseori, cu suferinţă gustul trecător al publicului. Nizuinţa lor e numai de-a face pe spectatori să rădă sau să plângă. Ei nu cunosc zimbetul, discreţia, înţeleptea, sobrietatea. Se schimonosesc, se schimbă tam-nesam, dau din mâini şi din picioare, se dau de-a tumba... fac totul pentru a storce aplauze. Ei sunt de obicei favoriţii galeriei, ai mahalalelor, ai nobel. Sunt oamenii zilei, pe cari un capriciu al vârtejului vieţii i-a desgropat o clipă din obscuritate, pe cari un alt capriciu li aruncă acolo de unde au rămas.

Cei din categoria a doua sunt ade-

văraţii actori, adevăraţii artiştii. Aceştia muneesc din greu, se frământă necontenit pentru a întruca o idee, pentru a da viaţă cuvintelor autorului, pentru a face să trăiască a ceea ce nu trăia până atunci decât în inchipuirea scriitorului. Sufletul acestor actori e tot-deauna plin de fierbere; sufletul lor se primeneşte dintr'o zi într'alta, se schimbă cu desăvârşire. Ei nu-şi mai trăiesc viaţa lor proprie, ei lor dispare, dând flinţă unei creaţiuni noi. Pentru aceşti artiştii publicul parcă nici n'ar exista. Ei fac artă nu pentru a amuza pe spectatori, ci pentru plăcerea lor sufletească de a crea.

Mijloacele lor sunt eleganţa, discreţia, zămbetul, nuanţa. Actorii aceştia răzbesc mai anevoie, se înalţă mai încet, dar se înalţă mereu, ating culmile artei celei mari. Actorii aceştia sunt adevăraţii creatori.

O astfel de creatoare este Maria Filotti, cea mai distinsă şi cea mai actriţă dintre toate actriţele noastre, actriţă în înţelesul bun şi mare al cuvântului.

Ea n'a venit în teatru pentru a-şi câştiga aci traiul; ea, dimpotrivă, şi-a jertfit traiul liniştit pe care i-l oferea educaţia şi situaţia sa socială, pentru a-se da toată artei. Ea a părăsit Universitatea, unde o aştepta un viitor paşnic şi burghez, şi a venit la scândurile spre cari o mână toată flinţa ei, unde o aşteptau suc-

cese, lauri, glorie. Colo drumul ei ar fi fost neted, neobositor; aici drumul ei a fost greu, plin de cotituri, de piedici, de momeli.

Viaţa unui artist e o luptă neîntre-ruptă, o frământare fără început şi fără sfârşit. De-o parte nizuinţele lui de a-se manifesta, de cealaltă stavilele ce i-se pun mereu în calea ce duce spre culme. Maria Filotti a avut puterea să înfrunte şi să învingă toate duşmăniile ascunse şi făţişe, toate atacurile şi răutăţile camarazilor şi ale prietenilor, toate decepţiile ce le poate aduce unui suflet idealist şi curat realitatea culiselor. Şi câte desiluzii n'a avut să îndure? Câte jicuri, câte umiliri, câte dureri n'a trebuit să sufere în decursul celor câţi-va ani petrecuţi pe scândurile aducătoare de glorie? Dar a eşit învingătoare. Fără reclamă, fără protecţie, fără intrigi, numai şi numai prin puterea excepţionalului său talent a ajuns să se impună tuturor — camarazilor, criticii publicului, — a ajuns să fie, deşi foarte tânără, o mândrie a primului teatru românesc.

Actorii de obicei sunt atât de ocupaţi cu meseria lor, încât nu le rămâne vreme să se ocupe şi de alt-ceva, să se fie în curent cu ceea-ce se petrece în afară de teatru. Ei nu cutesc, de cele mai multe ori, decât ceea-ce se scrie despre dânsii. Din pricina aceasta apoi cea mai

mare parte dintre ei au o cultură îngustă ca să nu zic, că n'au de loc. Maria Filott însă a rămas şi în teatru studenta de eri, studenta iubitoare de a învăţa, de a şti cât mai mult. Pe dânsa cărţile o pasionează aproape tot atât de mult ca şi teatrul. Şi scrie, în taină şi versuri, pe cari însă le ţine ascunse cu şapte lăcate, deşi unele dintre ele sunt foarte draguţe şi scrise într'o limbă de-o rară frumuseţe.

Dar, dacă e vorba de cetit, să cuvine să spun, că totuşi, cea mai plăcută lectură a ei sunt rolurile. Ceasuri, nopţi întregi şade cu caetul albastru dinainte, cu creionul în mână, cu ochii aţintiţi la rândurile negre, cu buzele tremurând de emoţie.

Cumpăneşte ca un filozof fiecare cuvânt, fiecare silabă, adnotează textul pe ici-colo, îşi înseamnă punerea în scenă până la cele mai subtile amănunte, chibzueşte cu minuţiozitate gesturile cele mai potrivite, înălţarea şi coborârea vocii, întorsăturile frazelor, mlădierea sau asprimă replicelor. Şi ceteşte astfel caetul până la sfârşit. Apoi o ia *da capo*, şi iar şi iar, de multe ori, de nenumărate ori. Ceea-ce i-ar fi scăpat din vedere la cetirea dintâu, nu-i scapă la a doua, sau la a treia. Şi aşa, încetul cu încetul, în mintea şi în sufletul ei se conturează din ce în ce mai precis personajul, ce are să-l creeze, cuvintele i se brăzdează tot mai

«lași» ori de «neputincioși» sau, dacă vorești ca cineva să țină cont de noi și să ne dea oarecare importanță, să-i spunem diplomatică, că ne-am pus într-o «rezervă binevoitoare» deocamdată, când nu miști nimic și nici nu te poți mișca! Nu îți tu, că este politicește a simula o «rezervă binevoitoare» față cu dușmanul, pe care nu ai forțe suficiente, ca să-l pui sub picioare, până când să-ți reculegi forțele? Firește, că aceasta fiind situațiunea noastră, «liniștea internă» urmează dela sine. Căci oricum vei lua lucrul, la noi încă nu au izbucnit răcoala, ca în Creta și nici nu suntem pregătiți pentru ea. Apoi nu vezi tu din cazul cu Grecia, că soartea politică a statelor mici atâră dela interesele statelor mari? Eu nu zic, că Românii n'ar putea să umilească și să înfrângă cerbicia Maghiarilor, când am sta noi și ei față în față. Articlii «puncte de orientare» însă sunt scriși din privirea constelațiunilor politice europene, pe care o direg statele mari și nu popoarele mici. Și eu cred, că prin acei articli gloria începutului nostru nu are să scadă, ci să se mărească, fiind scriși în adevăr cu multă pătrundere, cum să ne putem apropia de ținta politicei noastre, adică de realizarea programului național.

Fii dar liniștit, iubite amice, că dela program nu ne vom abate.

Fii liniștit, că numai cinstit vrem să lucrăm.

Te sărut cu iubire

V. Mangra.

Acum văd clar, că scrisoarea aceasta era scrisă din partea unui diplomat cătră un băiat naiv și de absolută bună credință. Aveam încredere nețărnută în părintele Mangra și ași fi fost în stare, să sar în foc pentru dânsul. M'am dat convins și am continuat cu toată însuflețirea colaborarea mea la „Tribuna Poporului”. Atitudinea ei, adese ori ciudată, de multe-ori m'a măhnit. Dar am înghițit veninul. Credeam în Mangra și eram convins, că gruparea aceasta politică în urma urmelor tot va izbuti să producă binele dorit pentru partidul nostru național.

Venit la Arad, după încetarea Tribunei dela Sibiu, am schimbat numele „Tribunei Poporului” și i-am dat formatul ei de azi.

Am lucrat la „Tribuna Poporului” 14 ani de zile și pentru colaborarea aceasta foarte intensivă nici odată nu am primit absolut nici o para. Din sărăcia mea am jertfit chiar sute de coroane pentru ziarul acesta și până la sfârșitul anului 1910 am plătit câte două abonamente, unul pentru tatăl meu, altul pentru mine. Le-am făcut toate acestea cu drag, pentru-că aveam convingerea, că lucrez pentru binele neamului românesc. Când cu înființarea Luptei la Budapesta se zvonise, că eu plec acolo, pentru de a conduce ziarul partidului, proprietarii „Tribunei” mi-

au făcut ofertă să primesc plată pentru colaborarea mea mai departe la acest ziar. Li-am spus, că nici prin minte nu-mi trece, să plec la Budapesta, onorariul oferit l-am refuzat și i-am asigurat despre colaborarea mea și mai departe la Tribuna, tot gratuit. Mi-am dat chiar silință să atrag la ziarul acesta și pe unii dintre foștii mei elevi, cari începuseră a-se distinge în publicistică prin condeiele lor excelente.

„Și dacă de o bucată de vreme mi-am dat silința, să contribuiesc și eu cu mai multe articole de ordin cultural și politic, ce se dau opiniei publice românești prin coloanele „Tribunei”, am făcut-o cu drag între altele și pentru motivul, că te știam pe D-neata în fruntea ei, dacă nu cu numele, totuș de fapt” — îmi scrie d-l Dr. Ioan Lupaș într-o scrisoare a sa din 5 Dec. 1910.

Gruparea „Tribunei” a ridicat pe părintele V. Mangra în scaunul de vicar episcopesc la Oradea-Mare, l-a ales după aceea episcop la Arad. Guvernul n-a confirmat însă această alegere. De atunci am simțit o schimbare ciudată în atitudinea fostului meu ideal. Schimbarea aceasta și-a ajuns culmea în tradarea grozavă din 1910.

Tradarea părintelui V. Mangra m-a rănit adânc. Un bărbat, căruia națiunea română i-a dat tot, ce i-a putut da pentru singurul motiv, că-l ținea fiu credincios al națiunii, când dela națiunea aceasta nu mai putea aștepta nimic, decât iubire și venerațiune, se face trădător și se dă pe partea Ungurilor, cari pot să-l înalte și mai departe.

Faptul acesta a fost o lovitură inspăimântătoare, ce s-a dat moralei noastre publice.

Colegii mei în împărăția condeului, d-nii Octavian Goga, Ioan Agârbiceanu și Dr. Ioan Lupaș, cu al căror talent distins nici prin minte nu-mi trece să asămăn modestele mele puteri de mânător al condeului, în punctul 4 din declarația lor, publicată în nr. 38 al „Tribunei” ne zic: „E lucru firesc, că în momentul când s-ar dovedi că susțitorii ei (ai „Tribunei”) au păcătuit împotriva neamului, urmând interesul lor particular și călcând interesul public; când am vedea o deosebire între faptele lor și îndatoririle formulate în ziarul, ce conduc, ne-am retrage și am contribui din toate puterile la distrugerea acestei gazete, care în acest caz și-ar perde dreptul de existență”.

Nu mă indoiesc. Li-o cred din tot sufletul meu. Dar este ceva la mijloc, de ce dumnealor nu-și dau

și samă. Dacă după „punctele de orientare” se distrugea gruparea „Tribunei Poporului”, atunci părintele Vas. Mangra nu ajungea vicar episcopesc la Oradea-mare, nici episcop ales la Arad, ci rămânea un simplu călugăr rătăcitor, ori trecea în România, unde putea să muncească cinstit pentru pâinea de toate zilele, iar neamul românesc ar fi cruțat de năpasta grozavă, ca un înalt dignitar bisericesc să-i deie pilda unei nemaipomenite trădări de neam. Trădarea unui simplu călugăr ori a unui profesor cade sub altă măsură.

Când o să vedeți, că susțitorii „Tribunei”, ori măcar unul dintre ei, au păcătuit împotriva neamului, urmând interesul său particular, atunci va fi prea târziu să vă retrageți și să contribuiți la distrugerea acestei gazete, căci după calapodul cunoscut, trădătorul va fi dat afară dintre susțitorii gazetei, iar noul candidat la vre-o mărire lumească, va trimite colaboratorilor, cum vi-se trimite acum Domniilor Voastre formula binecunoscută: „Fiți liniștiți, că dela program nu ne vom abate. Fiți liniștiți, că numai cinstit vrem să lucrăm”.

Grozăvenia trădării părintelui V. Mangra, experiența mea politică de un sfert de veac, orgiile „Tribunei” din cei doi ani din urmă, m-au convins, că orice grupare independentă în sânul partidului național român, cuprinde în sine germenele distrugerii și astfel al trădării intereselor politice ale națiunii române.

Sunt convins, că numai solidaritatea națională înfăptuită prin disciplina de partid este singura cale, care ne poate duce la mântuire.

Iubiții mei elevi preferă să lucreze la organul grupării independente a Prea Cuvioșiei Sale, a părintelui protosincol Roman Ciorogariu, eu prefer să lucrez la organul de publicitate al comitetului nostru național. Lucrez la acest ziar și-mi dau pentru el tot surplusul energiilor mele, ce-mi mai rămân după terminarea agendelor oficiului meu, din a cărui retribuțiune îmi duc viața sărăcăcioasă de pe o zi pe alta și în fața adorabilei insinuații despre „aur, bogății, lefuri și onorarii”, iată sunt necesitat a spune lumii, că pentru munca aceasta nu am primit și nu primesc nici un ban, precum nu am primit nici dela „Tribuna” pentru munca mea de patrusprezece ani de zile.

Domnii Octavian Goga, Dr. Ioan Lupaș, Ioan Agârbiceanu și Gheorghe Popp — nici ei nu au primit?

Anchetă în cauza alegerii dela Vinț Sămbătă, în 4 l. c. a publicat Curia reg. hotărârea sa în chestia alegerii dela Vințul inf. Curia a admis procedura de dovedire și cu conducerea anchetei a încredințat tabla reg. din Cluj.

Au să se dovedească prin fasiunile maritorilor următoarele puncte de acuză:

1. Este adevărat, că notarul Emil Maxim a fost dat la mai mulți alegători câte 400 cor. ca să voteze pentru Mayer.

2. Este adevărat, că deputatul ales l-a amenințat pe Gonás Gyula, că-i va face neplăceri, dacă nu va vota cu el.

3. Este adevărat, că doi inspectorii finanți au închis mai multe cărciume și n-au îngăduit redeschiderea lor decât după ce cărciumarii au promis, că vor vota cu Mayer.

4. Este adevărat că președintele de alegere a respins mai multe voturi românești, iar pe alegătorii din 2 comune, nu i-a admis la votare, sub cuvânt că lipsec bărbații de încredere, cari ar putea constata identitatea alegătorilor.

Procesul celor 32. La raportul telegrafic, ce l-am dat Vineri despre achitarea celor 32 de «agitatori» din Săncel, la tribunalul din Ibașfalău, mai dăm următoarele informații:

Procurorul și-a susținut acuza pe baza fasiunii primarului comunal Marcu Costea și a jandarmilor. Dar nu s'a putut dovedi nimic și advocații apărători au spulberat toate afirmațiile procurorului. Astfel tribunalul a fost silit să achite pe acuzați. Vrednicii advocați apărători au fost: Dr. Romul Boila, Sim. Căluș, Dr. Ioan Bianu, Dr. Alex. Morariu și Dr. Holom. La pertractare, care a ținut până sara târziu, a luat parte o mulțime de popor din Ibașfalău și satele învecinate.

Metropolit român în Macedonia. O telegramă din Salonic vestește, că o delegație de 12 Aromâni a plecat la Constanța pentru a interveni pe lângă patriarhat, ca să aprobe instalarea unui mitropolit român în Macedonia în cercurile românești din Salonic nu se crede în succesul acestei cereri. Românii vor trebui să lupte pentru o biserică a lor autoctală.

Un jubileu. Alaltă-eri s'a serbat în întreaga Rusie jubileul de 50 de ani al liberării țărănilor ruși prin țarul Alexandru II.

Slujbe religioase au fost celebrate la bisericile de orice confesiune; au fost parade militare, ședințe solemne în societăți, conferințe și petreceri populare în fiecare oraș precum și la țară.

După slujba religioasă la catedrală din Kasan a fost o recepțiune la palat

adânc în inimă, sentimentele și ideile din caet o copleșesc de desăvârșire, li schimbă sufletul și dau naștere unei ființe noi, care e Prințesa de Chabran, sau Nineta, sau Zăna Florilor, sau ori-care alta, dar care nu mai e deloc Maria Filotti...

E o muncă conștiincioasă și istovitoare aceea pe care o depune dânsa întru studierea fiecărui rol. Dar tocmai munca aceasta dă și un preț deosebit, un farmec deosebit fiecărei creații a ei. Când intră apoi astfel în scenă, simți par-că o adiere de tinerețe, de adevărată viață. Fiecare pas al ei, fiecare intonație, fiecare gest este cel mai potrivit în jocul ei nici o șovăire, nici o poticnire nu te face să perzi barem o clipă farmecul iluziei, o urmărești de când apare până când ese, ca pe un preț bun, sau ca pe un vechiu cunoscut. Și o urmărești, pentru-că ea intruchipează cu adevărat o ființă ome-nească, pentru-că te subjugă cu desăvârșire prin arta cea adevărată, prin arta cea creatoare.

Imi aduc aminte foarte lămurit, ce adâncă impresie mi-a făcut în «Prostul», cea dintâi piesă unde am văzut-o într-o creație caracteristică a ei. Juca pe o americană miliardară, o fată veselă, sburdalnică, glumeață și fermecătoare. Era o figură sveltă, discretă, elegantă, plină de tinerețe, plină de viață. Când și-a făcut

intrarea, în actul al doilea, prin public a trecut instinctiv un murmur de admirație. Avea o scenă mare cu Iulius Haerberlin, prostul, intrupat de maestrul Soreanu. Scena aceasta au jucat-o așa cum rareori și se dă ocazie să vezi și să auzi la vr'un teatru. În scena aceasta Maria Filotti a avut, în sfârșit prilejul să-și puie în evidență, într-o măsură mai pronunțată, marea ei talent... Când vede pe nenorocitul de Haerberlin și când aude că amos-tenit o sumă mare de bani, îl privește cu o ironie fină, disprețuitoare, îl măsoară cu un fel de *desgust*, în care se simte și năcazul ei împotriva celor ce nu se sfiesc nici a se umili, dacă e vorba să ia parale. Din vorbă în vorbă însă prostul acesta, care e mai cuminte decât mulți cumintți, îi excită *curiozitatea*. Cum? Ade-că omul acesta să fie într'adevăr atât de prost, încât să nu se bucure de mostenirea ce i-a căzut pe cap, chiar în modul cam neobicinuit cum i se întâmplase? Curiozitatea o face să se *intereseze* mai desaproape de această ființă rară și ciudată. Și descoperind idealismul curat ce stăpânește în sufletul acesta simplu și neafectat, în inima ei se trezește deodată *simpatia*, simpatia ce și-o inspiră un om sincer și bun. Sufletul ei, în aparență atât de deosebit de al prostului, se apropie de dânsul. Incăpăținarea lui apoi de-a crede orbește în bunătatea omenească

deșteaptă mila în inima ei, mila care este și *prietănie* și un început de *iubire*... Astfel scena aceasta, care a început prin zeflemele la adresa prostului, se sfârșește prin un acord molcom de iubire din partea frumoasei milionare, după care se prăpădesc toți nemții din împrejurime.

Maria Filotti a exprimat toată Gama aceasta de sentimente cu un brio, cu o eleganță, cu o fineță, cari ar face cinste ori-cărei artiste. Trecurile dela o stare sufletească la alta, le-a făcut cu atâta mla-diere, cu atâta ușurință și farmec, încât a reușit să acopere și lacunele ce le lăsase autorul, care de-abia schițează scena aceasta. Ea a făcut chiar mai mult, a devenit într'adevăr creatoare, imprumutând personajului ce reprezintă o poezie, care îl înfrumusează și îl înalță, care îi dă o valoare intrinsecă. În rolul acesta ea a arătat ce comoară de talent posedă și ne-a îndemnat să așteptăm dela dânsa lucruri și mai minunate...

Apoi, trecând peste câte-va creații de mai puțin însemnătate, ne-a dat pe prințesa de Chabran din «Modelul». Caracterul prințesei este, cred, unul dintre cele mai complexe din toată piesa lui Batallie.

Ceeace a făcut aici Maria Filotti, este o perlă a artei dramatice românești. Prințesa aceasta, ovreică de origine, cres-

cută în mediu german, odinioară adeptă freventă a învățăturilor nietzscheane, at-tăzi una din frumusețile admirate și adorate ale Parizului, sătulă de toate plăcerile, blazată și rafinată, cu gustul fin până la perversitate și totuși simplă, nepăsătoare și mândră ca o zeiță, ce trece repintre muritori, — prințesa aceasta a luat viață reală în concepția ce i-a dat Maria Filotti. Prințesa ei avea gesturile subțiri, alese, dar uneori tremurate de patimă, avea în glas o moliciune obosită, care o făcea și mai atrăgătoare, avea privirile învăluite într-un painjenis de mândrie și de nepăsare, prin care însă străbăteau scilipirile patimii neînfrânate, poftei neinduplecate. Pașii ei erau leșezdar măiestroși, mișcărilor ei trudite, elegante... Prințesa ei iubea, dorea, suferea... trăia așea. — Trebuie să fi un artist de o rară inteligență, ca să poți cepepe atât de just un rol; trebuie să fi un talent mare, ca să isbutești a reda atât de minunat un personaj atât de complex.

Ce depărtare apoi dela ultramodernă prințesa de Chabran la Zăna Florilor din «Înșiră-te mărgărite», dela prințesa încată de o iubire rafinată la Zăna animată de dragostea eterică, ideală? Aici nu mi găsim nimic din Maria Filotti de odinioară, nimic decât doar eleganta, fineță, discreția, plasticitatea. Aici avem de i

de iarnă, la care au luat parte și 51 deputați ai țărănilor din Dumă. S'a inaugurat în palatul Dumei un monument al Împăratului Alexandru al II-lea cu inscripția următoare: »Țarului liberator«, țărăni și membrii Dumei recunoscători 1861—1911.

Din prilejul acestui jubileu, Țarul Nicolae al II-lea, într'un rescript adresat d-lui Stolypin, amintește cu recunoștință pe toți colaboratorii Țarului Alexandru al II-lea, care au liberat pe țărani și relevă desinteresarea nobilimei rusești.

Apoi Țarul Nicolae al II-lea declară că are de scop dezvoltarea operei bunicului său și să facă din țărani ruși nu numai proprietari independenți dar și cetățeni tari în ceea-ce privește viața economică, prin ocrotirea agriculturii.

Alegerile în România.

La colegiul II.

Alegerile de la colegiul al II-lea de cameră s'au sfârșit cu un mare triumf al guvernului. Majoritatea covârșitoare a deputaților aleși la acest colegiu sunt conservatori. Din 70 de mandate, guvernul a obținut 57, opoziția-unită abia 5 și sunt 8 balotagii. Opoziționali sunt 2 liberali și trei conservatori-democrați. A fost ales V. G. Morțun (liberal) la Roman, ministrul Delavrancea (cons) la Gorj. La Iași au ieșit candidații guvernului, 4 la număr și au căzut între alții naționaliștii A. C. Cuza (408 vot.) și N. Iorga (425 vot.). În Covurlui socialistul Dr. Racovski a primit 222 voturi.

Statistica generală a voturilor este următoarea:

Alegători înscriși au fost în țara întregă 34.241, din cari au votat 24.648. Anulate au fost numai 800 voturi.

Cei 24.648 de votanți au depus în urne 92.553 voturi.

Din acestea se subtrag 800 anulate. Întrunit: Guvernul 51.410, Cartelații (opoz.) 33.765 și Ind. soc. naț. 6.578.

Candidații guvernamentali au voturi în plus 11.067.

Manifestații în capitală.

«Seara» din București scrie următoarele despre manifestațiile din Capitală în zilele de alegere:

Când cu alegerea pentru colegiul I de cameră, la 16 Febr. v. c. în grupuri compacte mii de oameni s'au strâns în fața ziarului «Seara», și au aflat rezultatele alegerilor din județele, unde urnele au fost despolate mai din vreme.

Pe alte străzi, și mai cu seamă pe calea Victoriei, circulația era de asemenea anevoioasă și poliția oprise chiar circulația trăsurilor și automobilelor.

Clubul conservator a fost iluminat. În fața lui, mii de cetățeni, — aflând rezultatele, care până la 12 dăduseră ră-

ușită guvernului — au rămas până la o oară înaintată din noapte, făcând o manifestație de simpatie și primind cu urale pe fruntașii cari seoseau.

Publicul e pasionat de lupta electorală, cea mai aprigă din câte am avut până astăzi.

În mici grupuri, ei comentează rezultatele, și face pronosticuri asupra alegerilor din județele, unde ele se vor sfârși mult mai târziu.

Deși lupta din Capitală a fost foarte aprigă, rezultatul ei nu a fost cunoscut până la ora 4 noaptea. Aceasta din cauză, că operațiunile de votare au întârziat, fie pentru-că au candidat 29 persoane, fie din pricina numărului mare de alegători.

După miezul nopții, cetățenii au început să se rărească, rămânând să cunoască astăzi rezultatul definitiv al alegerilor colegiului al II-lea de Cameră.

Manifestația culturală din Sibiu.

— Raport special. —

Sibiu, 5 Martie.

E primul caz în viața culturală românească, când scriitorii de seamă din țară în frumoasă înfrățire cu cei dela noi, aranjază o șezătoare literară numită: *a scriitorilor români*. — Și considerând, că tendința generală este unificarea literelor românești, această șezătoare literară, privită din punct de vedere mai înalt, se poate cu drept cuvânt privi ca: *un eveniment cultural la noi*.

Pe la oarele 9 dimineața s-a început serviciul zilei în marea catedrală, unde pe lângă numărul public din Sibiu, s-a observat și o mare mulțime de străini veniți și din depărtări. Corul mixt, condus de d-l prof. Popoviciu a făcut cea mai bună impresie.

După biserică, cam pe la oarele 11 și 1/2, s-a început șezătoarea literară, ținută în casa muzeului național.

Cuvântul de deschidere al d-nului Oct. C. Tăslăuanu a arătat adevărata valoare a acestei producții artistice literare. Salutând și mulțumind în calzi termeni — pentru valorosul sprijin, ce l-a obținut, prin nimerita idee de-a înjgheba această șezătoare literară — pe renumiții scriitori români, cari au dat ascultare glasului de frate chemător, în câteva vorbe a tălmăcit regretul, că tocmai președintele scriitorilor d-l Mihail Sadoveanu, din cauze intime familiare, n-a putut participa la această nuntă culturală românească. În schimb a venit d-șoara Maria Filotti, dela teatrul național din București, care prin recitarea mai multor versuri din: Corneliu Moldovan, Coșbuc etc. a stârnit cele mai viroase aplauze.

D-l Oct. Goga a recitat frumoasele sale poezii: »De demult«, »Prăpastia« și »Un om«.

D-nul Emil Gârleanu a citit două schițe admirabile: »Trandafirul« și »Într-un colț de biserică«.

să caute a se manifesta cât mai deseori și cât mai bine.

Maria Filotti totuși, rareori se coboară în frământările culiselor. Ea și în învălmășagul vieții de toate zilele rămâne tot atât de nobilă, tot atât de îngăduitoare și distinsă cum apare și pe scenă. Sufletul ei e mai presus de micimile zilei, mai presus de mizeriile culiselor. Ea știe bine, că nu cantitatea, ci calitatea este dătătoare de ton. Un artist mare e mai mare într-un rol mic, decât un artist mic într-un rol mare. Maria Filotti e o fire mândră, independentă și neînduplecată. Iar aceasta încă e o mare calitate...

Căci, mai presus de toate este talentul. În fața talentului dispar toate neplăcerile, toate neajunsurile, toate nedreptățile. Din toată goana acestei vieți trecătoare rămâne numai ceea ce ai creat într-adevăr, ceea ce este esența sufletului tău. Talentele mari n-au nevoie nici de încurajări, nici de felicitări, nici de reclamație. Ele ies singure la iveală, ni-se împun, ne covârșesc și ne subjugă...

D-l Cincinat Pavelescu a recitat cu mult temperament poeziile: »Primăvară«, »Serenadă«, »Vulturul« și versurile de prefață a unui volum al său.

D-l Căton Theodorian a citit o schiță de cuprins familiar intim, tratând cu mult aparat subtilitățile unei lumi de copii.

D-l D. Nanu a citit poezia: »Masa lui Mihnea«, un subiect istoric de legendară obârșie.

Un punct de forță, o adevărată artă românească a fost frumoasa nuntă a d-lui Ion Agârbiceanu: »Copilul«.

D-l Corneliu Moldovan cetește cu sentiment o: »Baladă«.

D-l Dinu Ramură recitează frumoasele versuri: »Răvaș de nuntă«.

Au plăcut mult și au fost viu aplaudate versurile d-lui Victor Eftimiu din: »Înșără-te Mărgărite«. Aceste versuri în formă dialogică au fost interpretate cu multă măiestrie de adevărata artistă d-ra Maria Filotti și de însuși autorul lor d-nul Eftimiu.

D-l A. Măndru a recitat versurile: »O scrisoare«. — Au plăcut în deosebi prin sentimentele erotice, ce le-a zugrăvit cu mult dar poetic.

D-șoara Maria Cunțan a citit versurile: »Povestea Cântecului«, un adevărat mărgăritar, încă înedit, în literatura noastră.

Epigramele d-lui Cincinat Pavelescu, ticluite cu cea mai perfectă măiestrie, au produs o ilaritate și un haz de nedescris în întreg auditorul.

Cu acestea a luat sfârșit șezătoarea scriitorilor români, care poate servi ca un îndemn pentru desăvârșita înfrățire a literelor și talentelor românești prin legătura cea mai firească, care este cunoașterea deplină, reciprocă, a tuturor puterilor literare.

La oarele 2 și 1/2, a urmat banchetul la restaurantul »Brotec«. — Au fost aproape la 80 de tacâmuri și s-au ținut mai multe toast.

A ridicat cuvântul entuziast poetul nostru d-l Goga pentru scriitorii din țară. — A răspuns d-l Cincinat Pavelescu. — A urmat apoi la cuvânt d-l protopop Droc; toastul cel mai de greutate, s-ar putea zice a fost totuși cel al d-lui profesor de liceu din Blaj Gavril Precup. D-șoara Tălmăcește în însuflețite și frumoase cuvinte rolul dascălilor români de mijlocitori ai artei scriitorilor de valoare atâtor și atâtor generații tinere, cari își primesc hrana sufletească din aceste prestațiuni de artă.

Despre petrecerea cu jocuri naționale, care promise a fi impunătoare vă voi scrie în numărul viitor.

A. Delascurta.

ȘTIRI.

— 21 Februarie v.

Virtuoasa în violoncello domnișoara Ersilia Roșca. Atragem atențiunea publicului iubitor de muzică, că eselenta violoncellistă d-ra Ersilia Roșca, eleva d-lui profesor Dinicu din cursul ultim al Conservatorului de muzică din București, va executa Joi, în 24 l. c. (9 Martie st. n.) în al doilea concert filarmonic, concertul A-moll de Camillo Saint-Saëns D-ra Roșca este bine cunoscută publicului brașovean de astă toamnă, când a eselat în concertul propriu prin prestațiunile artistice, care au cucerit inimile tuturor cari au avut fericirea de-a o auzi și admira.

Episcopul Vasile Hossu al Lugojului a plecat pentru restabilirea sănătății la Raguza, spre a face băi de mare.

Păr. cononic I. M. Moldovan din Blaj a depus la Preaven. Consistor 70 acțiuni de ale institutului «Patria» din Blaj, în valoare nominală de 14 mii cor., ca din venitul acestora să se susțină școala românească gr-cat. din comuna Varfalău, locul nașterii sale. —

Bilanțul băncii generale române. Consiliul de administrație al «Băncii generale române» din București a hotărât să propună adunării generale din București dela 24 Martie, un dividend de 10 la sută pe 1910.

Vechile acțiuni în sumă de 10 milioane lei, participă la întreg dividendul; nouile acțiuni, în valoare de 2 milioane jum., la jumătate.

Beneficiul net este de 1.532.427 lei contra 1.256.546 anul precedent. 125.000 lei sânt trimiși la fondul de rezervă ordinar, 100.000 la fondul de rezervă extraordinar, 15.000 la fondul disponibil. Agiul rezultând din sporirea capitalului de 875.000 lei va fi adaus la fondul de rezervă.

Pentru limba maghiară. Contra invățătorului Emil Miclea din Pata (I. Cluj) ministrul de culte a ordonat pe calea autorităților bisericești cea mai aspră cercetare disciplinară. Pentru-că — scrie »Ujsag« — valachizează comuna Pata, a delăturat din școală instrucția limbii maghiare, care nici nu obvine cel puțin în orarul școlii, și că în decursul vremii de când funcționează, încă nu s-a auzit boabă maghiară între păreții școlii din Pata. Autoritățile bisericești însă l-au absolvat pe învățătorul, care acum e dat de inspectorul școlar pe mâna comisiunii administrative să-l reguleze ea. În curând i se va publica verdictul.

Se prăpădesc Săcuii. Iarși o știre de jale se vântură prin foile maghiare: *se prăpădesc Săcuii!* Și adecă tocmai în apropierea Sângiorgiului din săcuii în comuna Dalmadujváros. Poporațiunea harnică (?) a acestei comune, este în *ajunul foamei*. Secuimea dornică de muncă, apucă drumul pribegiei, emigrează parte în România unde se »valachizează«, o altă parte în America, de unde de regulă nici nu se mai întorc. Cauza emigrațiunii este lipsa isvoarelor de câștig. *Bărbați de-abia se mai află în comună*, iar femeile cer ajutor dela stăpânire. O deputație de femei se va duce în scopul acesta la Budapesta, pe la membrii guvernului.

Alegere de tată de vecini. Eri, Duminecă a fost alegerea de tată de vecini în vecinia a IV-a din Schei, în localul școlii dela biserica Sf. Treimi de pe Tocile fiind ales d-l Nicolae Roncea.

Avis! Avem onoarea a aduce la cunoștința On. Public, că în Clăchigărbău—Csákiğorbó, mai mulți aderenți de principii am înființat sub firma «Opinca» o însoțire de păstrare și credit, care cu 1 Ianuar 1911 st. n. și-a început activitatea. Scopul institutului este a ușura soarta țăranului nostru prin înaintarea spiritului de cruțare și adecă în lipsele lui a-l ajutama cu împrumuturi ieftine. Vom opera deci, primind depuneri și oferind împrumuturi cambiale cu acoperire ipototecară, cumpărare și vânzare de imobile etc. Având în vedere că însoțirea noastră prin coutele sale de 25 coroane face posibilă participarea poporului nostru în masă, cât de mare la această reuniune economică, prin care împrumutare să deschide calea pentru ori și cine a ajunge la împrumuturi cât se poate de ieftine; și considerând mai ales, că «Opinca» din venitul să anual pune în prospect ajutorarea instituțiilor noastre culturale de pe teritoriul său de activitate, — ne luăm voie a apela la prețiosul sprijin al On. Public. — «Opinca» reuniune de păstrare și credit ca însoțire.

Rochia-pantalon la Petersburg. O femeie îmbrăcată într-o rochie-pantalon a voit să intre la teatrul »Maria«, fiind urmărită de o mulțime de curioși, Directorul teatrului a oprit femeia la intrare, silind-o să se înapoieze în răsetele celor de afară.

Rectificare. Articolul dlui A. C. Popovici «Situatia Tribunei» II. din nrul 36 c. tocmai la început are să se cetească »și acum: este sau nu adevărat« etc. în loc de »După cele premerse este sau nu adevărat« etc. — cum s'a cules din greșală.

Clarificare. La reproșurile ziarelor noastre că: invitările la petrecerea cu jocuri naționale, aranjată de «Asociațiune», s'au tipărit într-o tipografie străină, dăm următoarea clarificare: Tipografia arhidiecezană din loc, care tipărește aproape toate publicațiile «Asociațiunii», din cauza aglomerației de lucru, nu s'a putut angaja la tipărirea acelor invitări, iar altă tipografie românească, care să le fi tipărit în timp scurt și în condiții tehnice multumitoare nici aici în Sibiu nici în vecinătate nu este. Ceice s'au grăbit să facă instituției noastre reproșuri, ar fi putut înțelege că numai constrânsi, de împrumuturi și excepțional ne-am dus la o tipografie străină. Sibiu, 2 Martie 1911. Din încredințarea Biroului Asociațiunii: Oct. C. Tăslăuanu.

Apollo-Bioscop. Miercuri în 8 și Joi în 9 Martie: Lucia di Lammermoor (dramă după opera cu același nume), Journal kinematografic (noutăți din săptămâna a XIV), Bandi se face apache (comic), Miracolul neîntrecut (dramă), Mode extravagante (humor), Floarea de trandafir (feerie), Mosfirul (humor), Legături (dramă), Florența (vedere), Studie de nori (studie). Vineri nu e reprezentație. Sâmbătă și Duminecă program nou.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Succesorii.
Redactor resp. Ioan Spuderoa.

face cu o figură subtilă, raporoasă, melancolică, ce caută pretutindeni iubirea cea adevărată și n-o găsește nicăeri, care urmărește pretutindeni idealul și nu-l ajunge niciodată... Aici sensibilizează poezia, visul, fantezia, așa cum ele au răsarit în mintea poetului, așa cum nu se poate mai frumos...

Dar nu am de gând să analizez aici toate creațiile acestei admirabile artiste. Creațiile ei sunt numeroase, iar ea e atât de tânără! ar fi poate prea de vreme. Rolurile cele mari o așteaptă de acum înainte, surprizele cele mari ne sunt păstrate pentru viitor.

Ținta unui artist este viitorul. Trebuie pentru dânsul nu poate să fie decât un imbold pentru a merge înainte, pentru a da tot ce natura i-a împrumutat. Maria Filotti este prea artistă ca să se mulțumească cu trecutul, este prea talentată, ca să nu rămânească spre culmile artei.

Fiecare actor visează mereu roluri mari, roluri grase. Pentru dânsul piesa cea mai bună este aceea, în care i-se dă lui rolul cel mai mare sau cel mai efect. Între culise se dă o luptă aprigă: Hărțuelli, intrigi, dușmăni din pricina rolurilor. Ori cât de copilărești, ori cât de comice și de sterile s-ar părea însă războierile acestea, sânt îndreptățite. Actorul n-are alt teren de manifestare, decât scena. Trebuie deci

„MINERVA“

Asociațiune de credit în Poiana-Mărului

Convocare.

On. membrii ai asociațiunii de credit „Minerva“ din Poiana-Mărului se convoacă la

a II- adunare generală ordinară, care se va ține în 19 Martie n. 1911, la 11 oare a. m. în școala din loc cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea a. d. n. r. generale.
2. Înaintarea bilanțului pe 1910 și raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Distribuirea profitului curat.
5. Alegerea membrilor consiliului de supraveghiere.
6. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

Bilanț încheiat cu 31 Decembrie 1910. — Merleg-számla 1910 évi december hó 31-ével

Debit — Vagyon	Cor.	fil	Credit — Teher	Cor.	fil
Cassa în număr — Kézzpénz készlet	831	40	Capital în 101 mise à 20 k.—Tőke 101 drb. üzletrész à 20 kor.	2020	—
Escont — Váltokölcs.	25096	—	Cont-curent — Folyó-sz.	18208	97
Imprum. camb. cu a. o. p. hip.—Jelz. bizt. vált.	3620	—	Depuneri spre fructif.—Takarék betétek	9115	—
Spese de fondare — alapítási költségek	321	40	Interese tranzitorii — Előlegezett kamatok	643	63
Mobilial — Leltár számla	262	—	Profit curat — Tiszta nyereség	117	—
10% amortizare — 10% leirás	26	—			
	30104	60		30104	60

Contul Profit și Perdere cu 31 Dec. 1910. — Nyereség és veszteség számla 1910 dec. hó 31-ével.

Debit — Tartozik	Cor.	fil	Credit — Követel	Cor.	fil
Interese — Kamatok: de depuneri — takarék betétek után 294.64			Interese — Kamatok: de escont — leszámított váltok után 687.16		
de cont-curent — folyó sz. után 237.65	532	29	credite camb. hip. jelzálogilag bizt. váltok után 44.25	731	41
10% amortizare la mob. 10% leirás a leltár számlán	26	20	Proviziuni — Jutalékok	149	18
Spese: dare după dep.-Költségek: Adó és betéti 29.46	45	10			
tők. kam. után 15.64					
Diurne — Jelenléti jegy. 110					
Chirie — Házbér	50				
Profit curat — Tiszta nyereség	117				
	880	59		880	59

Poiana-Mărului, la 26 Februarie 1911. — Almásmezőn, 1911 február hó 26-án.

Direcțiunea — Az igazgatóság:

Nicolae Garoiu m. p., preș. Cuiman George m. p. Ion I. Bobeiu m. p.
Ion C. Grapă m. p. George Stăncios m. p. Ion I. Măneacuța m. p., cas.-compt

Subsemnatul comitet de supraveghiere am cercetat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele însoțirii. — Alulirt felügyelő bizottság ezeket a számlákat megvizsgáltuk és rendbe találtuk.

Comitetul de supraveghiere — A felügyelő bizottság:

Ioan Pușcariu m. p., președinte. Ion Niculoiu m. p., vice-președinte.
George Ceapă m. p. Nicolae Oana m. p. Ion Mănjină m. p.
Ion. N. Banu m. p. Nicolae Gabor m. p. Leonte Dima m. p. Vasile Perșoiu m. p.

„MINERVA“

almásmezői hitelszövetkezet.

Meghívó.

„Minerva“ almásmezői hitelszövetkezet t. tagjai ezennel a helybeli iskolában 1911 évi Márczius hó 19-én d. e. 11 órakor tartandó

II-ik rendes közgyűlésre

meghívotnak:

N A P I R E N D:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Az 1910 évi zárszámadás be-terjesztése és az igazgatóságnak a lefolyt évre vonatkozó jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó indítvány.
5. A felügyelő bizottság választása.
6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1910 13 Februarie	Acti v:	1911 5 Februarie	12 Februarie
130.604.833	92286033 Reser. metal. aur 119327398	168.950.708	168.935.398
1,225.884	38318800 „ Trate aur 49608000	1,027.589	1.118.717
59.902.927	Argint și diverse monede	101.639.445	97.690.218
27.766.977	Portofoliu Român și străin.	23.338.387	24.742.729
11.999.924	*Impr. pe efec. publice 11551800	11.999.924	11.999.924
14.925.995	„ „ „ in cont-curent 13190929	17.994.307	17.994.397
3.134.621	Efectele Capital. Social	4.301.621	4.301.621
5.999.687	Efectele fondului de rezervă	6.018.908	6.018.920
709.139	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	723.829	724.349
321.336	Imobile	259.071	267.168
107.543.338	Mobilier și Mașini de Imprimerie	110.961.045	112.133.345
38.336.307	Cheltueli de Administrațiune	21.828.023	22.880.004
50.226.907	Depozite libere	43.077.304	43.932.047
452.697.875	Conturi curente	512.120.161	512.738.747
	Conturi de valori		
	P a s i v:		
	Capital	12.000.000	12.000.000
	Fond de rezervă	30.030.309	30.030.309
	Fondul amortis. imob. și material	4.376.124	4.376.124
	Bilete de Bancă în circulațiune	324.245.450	323.870.590
	Dobânzi și beneficii diverse	491.004	578.828
	Depozite de retrăs	110.961.045	112.133.345
	Conturi diverse, sold	30.016.229	29.749.551
	Scomptul 5% * Dobânda 5 1/2%	512.120.161	512.738.747

Depozitul de lemne de foc alui BLASKÓ LAJOS

Brassó, Strada fântanei Nr. 46. Telefon Nr. 299.

Lemne de fag dela Málnás dia pădurile contelui Pejacsevics

- Un stânjîn de lemne crepate K 26
- Un stânjîn de lemne tăiate K 22.
- 10 măji metriche tăiate K 18.

Se garantează măsură și greutate legală. Se roagă de comanda, cari le eșecută administrația depozitului de mai sus precum și SINGER-MÖR. în Strada lungă Nr. 52. 1369,1—2.

Publicațiune.

Composesoratul foștilor coloni din Streza Cârțișoara aduc la cunoștință că în 11 Martie 1911 la 11 oare a. m. dau în arândă vânatul din pădurea constătătoare din 774 jug. cat. pe termin de 3 ani începândusă cu 11 Martie 1911.

Prețul strigării este 70 Cor. dela care doritorii de a licita au a depune 10 % vadiu.

Condițiunile detaiate să pot vedea ori când la președintele foștilor coloni din Streza Cârțișoara.

Streza Cârțișoara în 4 Martie 1911

Giurca Ilie. Ion Siari.
not. f. col. președinte.

Licitațiune minuendă.

Pe baza incuviințării Prea Veneratului Conzistor arhidiecezan ort. român din Sibiu, de dtto 12/25 Februarie 1911 Nr. 1884 Epitr. prin această se publică licitațiune minuendă cu oferte închise sigilate și provăzute cu vadiu 10% în banisau hârtii de valoare din prețul strigării pentru repararea bisericeii ort. române „sf. Adormire“ din Satulung, (Hossufalu) protopopiatul Brașovului.

Prețul de strigare este 19.811 Cor. 12 fil.

Licitațiunea se va ținea Duminică în 6/19 Martie a. c. la oarele 2 după prânz în sala cea mare a școalei române din loc.

Doritorii de a întreprinde acest lucru să se prezenteze în ziua numită; iar ofertele se primesc până la oarele 2 p. m. în ziua de licitațiune.

Planul, devizul precum și condițiunile se pot vedea în orice zi la Oficiul parohial din loc.

Comura bisericească își rezervă dreptul de preferință asupra acelor măiestrii — antreprenori, în cari va avea mai mare încredere, — de altfel numai oameni probați și esperti se primesc la licitațiune.

Antreprenorul nu are drept de a pretinde diurne sau spese de călătorie.

Contractul încheiat pentru antreprenor va fi valabil îndată după subscriere, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Prea Ven. Conzistor arhidiecezan. Antreprenorul este îndatorat se rebonifice comunei bisericești spesele avute cu compunerea planului conform legii.

Satulung (Hosszufalu) din ședința comitetului parohial ort. român ținută în 20 Februarie st. v. 1911.

Victor Popea m. p. Vasile Fărcaș m. p.
președinte. notar.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta birou de informații** și

Agentura Românească

Orice informație relativ la petițiile înaintate la minister și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2—3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu.

Budapest, Lajos utca 141, III. 19